

Πρόλογος στην ετήσια έκθεση ανταγωνισμού 2023

της Margrethe Vestager, εκτελεστικής αντιπροέδρου και επιτρόπου Ανταγωνισμού

Όταν κάνουμε τον απολογισμό όλων όσων συνέβησαν το 2023, είναι δύσκολο να διακρίνουμε τα επιτεύγματά μας από τα συνεχιζόμενα αποτελέσματα της κρίσης. Ο πόλεμος στην Ουκρανία ακολούθησε αμέσως μετά την παγκόσμια πανδημία και τα αποτελέσματα και των δύο εξακολούθησαν να γίνονται αισθητά, αναγκάζοντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιμερίσει την προσοχή της μεταξύ, αφενός, της συνέχισης των μέτρων αντιμετώπισης της κρίσης και, αφετέρου, της επίτευξης προόδου όσον αφορά τους πιο μακροπρόθεσμους στόχους πολιτικής μας.

Ευτυχώς, στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού, όπως και σε άλλους τομείς, κατορθώσαμε να κάνουμε και τα δύο. Στο μέτωπο της κρίσης, ήταν ένα ακόμη εξαιρετικό έτος για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, καθώς λήφθηκαν περισσότερες από 200 αποφάσεις βάσει του προσωρινού πλαισίου κρίσης (TCF) λόγω COVID-19 και του TCF/προσωρινού πλαισίου κρίσης και μετάβασης (TCTF) μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Όλα αυτά ήρθαν να προστεθούν σε ένα ήδη γεμάτο θεματολόγιο για τις κρατικές ενισχύσεις — συνολικά πάνω από 600 αποφάσεις.

Όσον αφορά την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία και τις συμπράξεις, ο φόρτος εργασίας ήταν επίσης μεγάλος. Καταλήξαμε σε πέντε αποφάσεις, εκδώσαμε έξι κοινοποιήσεις αιτιάσεων και διενεργήσαμε επτά αιφνιδιαστικούς ελέγχους. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται ορισμένες εμβληματικές υποθέσεις, όπως το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην *Intel* για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά κεντρικών μονάδων επεξεργασίας (CPU) για υπολογιστές ή η πρώτη απόφαση σχετικά με σύμπραξη στον τομέα της άμυνας.

Όσον αφορά τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, η αύξηση των δραστηριοτήτων συγκέντρωσης και εξαγοράς λόγω της κρίσης είχε ως αποτέλεσμα ένα ακόμη πολυσύχολο έτος για την Επιτροπή. Το 2023 εκδώσαμε 333 αποφάσεις συγκεντρώσεων, από τις οποίες οι 271 εγκρίθηκαν με απλοποιημένη διαδικασία. Η Επιτροπή παρενέβη σε 11 προτεινόμενες εξαγορές και απαγόρευσε μία προτεινόμενη συγκέντρωση, την εξαγορά της *eTraveli* από την *Booking*. Ιδιαίτερη περίπτωση ήταν η υπόθεση *Illumina/GRAIL*, η οποία, παρά την απαγόρευσή μας πριν από ένα έτος, εξακολούθησε να μας απασχολεί με την επιβολή μέτρων αποκατάστασης που υποχρέωναν την *Illumina* να ακυρώσει την πράξη.

Παράλληλα με όλες αυτές τις δραστηριότητες, η Επιτροπή συνέχισε να επιδιώκει τις προτεραιότητες πολιτικής που καθορίσαμε το 2019, κατά την έναρξη της θητείας της. Όσον αφορά την ψηφιακή μετάβαση, η πανδημία απλώς επιτάχυνε τη διαδικασία. Αυτό καθιστά πιο επιτακτική την ανάγκη να θέσει η ΕΕ σε εφαρμογή τις κατάλληλες πολιτικές — πολιτικές που διασφαλίζουν ότι οι ψηφιακές μας αγορές είναι ανοικτές, διεκδικήσιμες και ασφαλείς, κατά τρόπο που να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των Ευρωπαίων καταναλωτών και των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Και ανεξάρτητα από την κρίση, τα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής έχουν πραγματικές επιπτώσεις στην Ευρώπη και στον κόσμο, γεγονός που καταδεικνύει πόσο αναγκαίο είναι να συνεχίσουμε να κινούμαστε προς μηδενικές καθαρές εκπομπές.

Το 2023 συνεχίστηκαν με ταχύ ρυθμό οι εργασίες σχετικά με σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ). Η έγκριση κρατικών ενισχύσεων ύψους έως 1,2 δισ. EUR για την έρευνα, την ανάπτυξη και την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών υπολογιστικού νέφους και υπολογιστικής παρυφών αφορούσε επτά κράτη μέλη και 19 εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Αυτά τα πρωτοποριακά έργα θα επιτρέψουν να σημειωθεί σημαντική

πρόοδος στις τεχνολογίες επεξεργασίας δεδομένων και θα έχουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις για την ΕΕ στο σύνολό της.

Όσον αφορά την πράσινη μετάβαση, η πολιτική ανταγωνισμού δεν αποτελεί φυσικά το πλέον κεντρικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της ΕΕ. Το 2023 οι κρατικές ενισχύσεις στο πλαίσιο του TCTF στήριξαν τις προσπάθειες της ΕΕ στον τομέα της απανθρακοποίησης και του κλίματος με πολλούς τρόπους — από τη στήριξη της χαλυβουργίας της Ευρώπης για τη μετάβασή της στο ανανεώσιμο υδρογόνο έως την υπεράκτια αιολική ενέργεια και τη στήριξη των ανθρακωρύχων καθώς η ΕΕ απομακρύνεται από τα ορυκτά καύσιμα. Δημοσιεύσαμε επίσης νέες κατευθυντήριες γραμμές για την οριζόντια συνεργασία, αποσαφηνίζοντας πώς θα μπορούσαν οι εταιρείες να συνεργαστούν νόμιμα, ώστε να επιφέρουν περιβαλλοντικές βελτιώσεις στον κλάδο τους.

Τέλος, το 2023 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά την πράξη για τις ψηφιακές αγορές και τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις. Όσον αφορά την πράξη για τις ψηφιακές αγορές, η Επιτροπή όρισε έξι ψηφιακές πλατφόρμες ως «πυλωρούς», καλύπτοντας συνολικά 22 βασικές υπηρεσίες πλατφόρμας. Η πράξη για τις ψηφιακές αγορές θα οδηγήσει σε περισσότερες επιλογές και μεγαλύτερη ελευθερία για τους καταναλωτές και τους επαγγελματίες χρήστες των υπηρεσιών των πυλωρών, υποχρεώνοντας τους πυλωρούς να συμμορφώνονται με τον πλήρη κατάλογο των «πρέπει» και «δεν πρέπει».

Ο κανονισμός για τις ξένες επιδοτήσεις άρχισε επίσης να εφαρμόζεται το 2023. Ο εν λόγω κανονισμός θα συμβάλει στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού όσον αφορά τις εταιρείες που λαμβάνουν επιδοτήσεις από χώρες εκτός της ΕΕ. Η Επιτροπή έχει πλέον την εξουσία να ερευνά τις εν λόγω ενισχύσεις, ώστε να διασφαλίζει ότι δεν δημιουργούνται στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά μας. Κι αν δημιουργούνται, μπορούμε να λαμβάνουμε τα κατάλληλα μέτρα — πρόστιμα, διορθωτικά μέτρα, ακόμη και απαγόρευση των πράξεων.

Όλα αυτά έρχονται να προστεθούν στις συνεχιζόμενες εργασίες για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και των κανόνων μας, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα ανταποκρίνονται στις μελλοντικές προκλήσεις. Δεδομένου ότι το 2023 χρειάστηκε να χειριστούμε με μεγάλη δεξιότητα, αφενός, τη διαχείριση της κρίσης και, αφετέρου, την επίτευξη προόδου όσον αφορά τους στόχους πολιτικής μας, ξέρω ότι το μέλλον μάς επιφυλάσσει πολλά ακόμη. Ευτυχώς, έχουμε αποδείξει πόσο ανθεκτικοί μπορούμε να είμαστε όσον αφορά την αποτελεσματική και συνεπή επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού μας.

Είμαστε έτοιμοι.